

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
Інформаційні технології в початковій освіті
підготовки бакалавра
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми «Початкова освіта»

Силабус навчальної дисципліни «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ» підготовки бакалаврів, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»

Розробник: Остапйовська І. І., доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ (Пріма Р. М.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка, 013 Початкова освіта, Початкова освіта, Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання II
		Семестр 3-ий
ІНДЗ: є		Лекції 22 год.
		Лабораторні 50 год.
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська
Заочна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка, 013 Початкова освіта, Початкова освіта, Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 45 / 1,5		Рік навчання I
		Семестр 1-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 4 год.
		Лабораторні 6 год.
		Самостійна робота 29 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Остапівська Ірина Ігорівна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація: (099)463-78-22, shuhlyadka@ukr.net

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Інформаційні технології в початковій освіті» є нормативним документом факультету педагогічної освіти та соціальної роботи, який розроблено кафедрою теорії і методики початкової освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань

01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта денної та заочної форм навчання.

Силабус визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Інформаційні технології в початковій освіті», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Предметом вивчення є основи інформаційних технологій (ІТ) та їх інтеграція та застосування в початковій освіті.

2. Пререквізити: «Математика», «Педагогіка», «Психологія».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою є ознайомлення студентів із тенденціями розвитку сучасної освіти в умовах глобальної інформатизації; особливостями застосування інформаційних технологій в галузі початкової освіти та профільних наукових дослідженнях; формування у студентів знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного використання ІТ в освітньому процесі початкової ланки освіти, наукових дослідженнях і майбутній трудовій діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інформаційні технології в початковій освіті» є формування у студентів знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного використання ІТ в освітньому процесі та наукових дослідженнях, власній трудовій діяльності. Для виконання цих завдань необхідно: розкрити зміст процесу інформатизації та особливості її перебігу в освіті, структуру та призначення інформаційних технологій навчання і їх значення у освіті; сформувати у студентів достатні знання, уміння і навички, необхідні для ефективного використання інформаційних технологій навчання під час навчання і наукової роботи, у своїй майбутній професійній діяльності загалом та під час організації та проведення освітнього процесу у початковій школі; сформувати і розвинути навички роботи із прикладним програмним забезпеченням та технічними засобами сучасних інформаційних технологій (СІТ); сформувати у студентів основи інформаційної культури.

4. Результати навчання (компетентності)

4.1. Загальні компетентності: загальнонавчальна; інформаційно-аналітична; дослідницько-праксеологічна; етична; міжособистісної взаємодії; рефлексивна; здоров'язбережувальна; інформаційно-комунікаційна.

4.2. Фахові компетентності: предметна (технологічна); технологічна; психологічна; педагогічна; методична; професійно-комунікативна.

5. Структура навчальної дисципліни.

Для денної форми навчання						
Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інформаційних технологій у суспільстві та освіті. Операційні системи. Графічні редактори. Комп'ютерні мережі						
Тема 1. Інформатизація суспільства та інформаційні технології	9	4	1	4		РЗ/4 СР/2 КР1/12
Тема 2. Сучасні інформаційні технології. Загальні поняття	9	4	1	4		
Тема 3. Операційні системи (операційна система Windows). Графічні редактори (графічний редактор Paint). Комп'ютерні мережі	9		8		1	
Разом за модулем 1	27	8	10	8	1	18
Змістовий модуль 2. Сучасні інформаційні технології в освіті та початковій школі. Текстові редактори (текстовий редактор MS Word)						
Тема 4. Сучасні інформаційні технології в освіті	9	4	1	4		РЗ/5 СР/2 КР2/12
Тема 5. Сучасні інформаційні технології у початковій школі	7	2	1	4		
Тема 6. Текстові редактори. Текстовий редактор MS Word	11		10		1	
Разом за модулем 2	27	6	12	8	1	19
Змістовий модуль 3. Використання прикладних комп'ютерних програм у початковій школі. Табличні редактори (табличний редактор MS Excel)						
Тема 6. Використання прикладних комп'ютерних програм у початковій школі: табличні редактори	8	2	2	4		РЗ/4 СР/2 КР3/12
Тема 7. Табличні редактори. Табличний редактор MS Excel	13		8	4	1	
Разом за модулем 3	21	2	10	8	1	18
Змістовий модуль 4. Використання прикладних комп'ютерних програм у початковій школі. Мультимедійні технології (майстер презентацій MS PowerPoint)						
Тема 8. Використання прикладних комп'ютерних програм у початковій школі: мультимедійні технології	8	2	2	4		РЗ/3 СР/2 КР4/12
Тема 9. Мультимедійні технології. Майстер презентацій MS PowerPoint	11		6	4	1	
Разом за модулем 3	19	2	8	8	1	17

Змістовий модуль 5. Поняття індивідуального інформаційного середовища						
Тема 10. Створення індивідуального інформаційного середовища	52		10	40	2	РЗ/4 СР/2 ІРС/12
Разом за модулем 5	52		10	40	2	18
ІНДЗ						10
Всього годин/Балів	150	22	50	72	6	100
Для заочної форми навчання						
Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інформаційних технологій у суспільстві та освіті						
Тема 1. Інформатизація суспільства та інформаційні технології.	5	2	1	2		РЗ/10 КР/30
Тема 2. Сучасні інформаційні технології у початковій школі	7	2	1	3	1	
Разом за модулем 1	12	4	2	5	1	40
Змістовий модуль 2. Використання прикладних комп'ютерних програм у початковій школі						
Тема 3. Використання прикладних комп'ютерних програм у початковій школі. Створення індивідуального інформаційного середовища	33		4	24	5	РЗ/30 КР/30
Разом за модулем 2	33		4	24	5	60
Всього годин/Балів	45	4	6	29	6	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

6. 1. Завдання для самостійного вивчення.

1. Мережеві ресурси для створення дидактичних матеріалів.
2. Інтернет-засоби для організації індивідуального інформаційного середовища (засоби Google).

6. 2. ІНДЗ (тільки для денної форми навчання).

ІНДЗ із дисципліни «Інформаційні технології в початковій освіті» – це завершене самостійне науково-практичне дослідження. Воно виконується у формі групового навчального проекту.

Оцінювання за ІНДЗ кожного студента проводиться індивідуально в залежності від його внеску у виконання та представлення проекту на захисті. Максимальна загальна оцінка за проект становить 10 б. і складається із:

- 6 б. – за зміст та оформлення проекту,

4 б. – за представлення та захист проекту.

Робота над проектом:

1. Створення робочих груп (у робочі групи студенти об'єднуються за власним бажанням, склад однієї робочої групи становить 6–9 студентів; у кожній групі обирається координатор із числа її членів).

2. Вибір теми дослідження (тему студенти кожної групи можуть обрати із запропонованих викладачем або запропонувати власну, обґрунтувавши її актуальність та науково-практичне значення).

3. Робота над проектом. Під час роботи над проектом доцільно дотримуватися такої послідовності роботи:

1) створення плану діяльності;

2) розподіл обов'язків;

3) робота над проектом (вивчення теми, розробка структури дослідження, підбір матеріалу, розробка структури представлення результатів роботи (сценарій виступу), виготовлення мультимедійного супроводу (*цей елемент є обов'язковим*) та, за необхідності, додаткових презентаційних матеріалів, підбір програмно-технічних засобів);

4) захист проекту;

5) публікування короткого художнього звіту у соціальних мережах;

6) аналіз проведеної роботи.

Орієнтовні теми ІНДЗ

1. Комп'ютерні ігри: добро чи зло?

2. Покоління Z: хто це?

3. Мережевий етикет: «забаганки інтелігентів» чи необхідність?

4. Google... Google??? Google!!!: принципи роботи з мережевою інформацією.

5. «Топ 10» найпопулярніших професій майбутнього.

6. Учитель початкової школи у цифрову епоху: який він?

7. «Інтернет всемогутній»: можливості та небезпеки.

8. Комп'ютерна залежність: чума інформаційного суспільства.

Підготовка до захисту

За 3 дні перед захистом студент-координатор проекту подає викладачеві такі документи:

1. Заявку на захист (із назвою теми, складом групи та розподілом обов'язків кожного студента);

2. Розгорнутий сценарій захисту (у роздрукованій та електронній формі) та файл мультимедійного представлення (у електронній формі);

А також:

Посилання на публікацію огляду захисту (після його проведення) у соціальних мережах.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування усіх завдань є обов'язковим, окрім випадків оформлення індивідуального відвідування або пропуску занять із поважних причин (лікарняний, важливі сімейні події тощо). В окремих випадках можлива дистанційна форма навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Оскільки плагіат є серйозним правопорушенням, важливо обов'язково виділяти ті частини робіт, які є запозиченими в інших авторів (робити коректні посилання).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Кінцеві терміни здачі робіт та перездачі регламентуються навчальним планом, графіком навчального процесу факультету, розкладами навчальних занять та заліково-езаменаційних сесій; складати та перескладати іспит із дисципліни в індивідуальному порядку студент може тільки оформивши заяву на індивідуальне складання заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проходить у формі екзамену (іспиту). Присутність усіх студентів на екзамені є обов'язковою. У випадку, якщо за результатами семестрового оцінювання студент набрав 75 балів і більше, він може погодитись на набрану кількість балів, коли ж кількість балів менша 75 балів або студент бажає набрати більше балів, він здає іспит.

Іспит з дисципліни проводиться в усно-практичній формі: студент повинен підготувати усні відповідь на два запитання та виконати одне практичне завдання із тематики курсу.

Для успішної здачі іспиту студент повинен бути обізнаним та вміти проводити аналіз:

- 1) інформаційного суспільства та освіти у цю епоху;
- 2) інформатизації як загальносуспільного так і – освітнього явища;
- 3) інформації як науковому, технічному та суспільно-культурному явищі;
- 4) інформаційних технологій (ІТ) та сучасних інформаційних технологій (СІТ);
- 5) комп'ютерної техніки, як основи СІТ;
- 6) особливостей використання СІТ у освіті в цілому, та початковій освіті – зокрема;
- 7) особливостей освітньої діяльності у початковій школі із використанням ІТ;
- 8) особливостей мультимедійних та мережевих технологій;
- 9) особливостей різних класів прикладних комп'ютерних програм: текстових, графічних, табличних редакторів;

10) особливостей організації особистого інформаційного простору.

Для виконання практичної складової завдання, студент повинен мати навички роботи із вивченими програмно-технічними складовими ІТ та уміти їх використовувати для вирішення поставлених завдань.

Критерії оцінювання студента

Загальне оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Інформаційні технології в початковій освіті» здійснюється за 100-бальною шкалою. Воно включає поточне оцінювання студента за кожен модуль (згідно розподілу кількості балів по змістових модулях), результати інформальної освіти (проходження семінарів, вебінарів, участь у конференціях, публікація статей тощо за тематикою предмету, але не більше, ніж 30% від загальної кількості балів поточного оцінювання), оцінку за ІНДЗ (тільки для денної форми навчання), підсумкову за МКР (або оцінку за іспит).

МКР проводяться у формі письмової роботи (відкриті тести).

Критерії оцінки студента (підсумковий контроль)

Максимальна кількість балів, що може бути отримана студентами – 60.

У випадку проведення підсумкового контролю загальна кількість балів складається із суми балів за виконання практичних завдань, балів набраних за ІНДЗ (для денної форми навчання) та кількості балів набраних студентом на іспиті.

При визначенні кількості балів за екзамен викладач керується такими критеріями:

60 (максимальна кількість) балів ставиться у тому випадку, коли студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вирішує складні проблемні завдання, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, вирішує складні проблемні завдання, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдаровання і нахили, самостійно виконує 100% від загальної практичних завдань.

50–59 балів ставиться, коли студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може робити часткові висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 80% навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами, виконує не менше 90% від загальної кількості практичних завдань.

40–49 балів ставиться, коли студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, з допомогою викладача може робити часткові висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 70% навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами, виконує не менше 75% від загальної кількості практичних завдань.

20–39 балів ставиться, коли студент має початковий рівень знань; знає половину навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, із допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується у поняттях; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує до 45% від загальної кількості практичних завдань.

5–20 балів ставиться тоді, коли студент відтворює менш як половину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання, здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30% від загальної практичних завдань.

1–4 балів ставиться студенту, коли він може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш як 20% від загальної кількості практичних завдань.

Кількість балів зменшується відповідно до проценту виконання практичних завдань або при відповідях на екзамені.

Питання, які виносяться на екзамен

1. Поняття інформаційного суспільства.
2. Взаємозв'язок інформатизації суспільства та інформатизації освіти.
3. Характеристика інформаційних революцій.
4. Інформація як основний показник розвитку сучасного суспільства.
5. Поняття інформаційної культури особистості. Її формування.
6. Поняття інформаційної компетентності особистості. Її формування.
7. Поняття про інформаційні технології (ІТ).
8. Історія виникнення сучасних інформаційних технологій (СІТ) навчання.

9. Подвійний зміст комп'ютеризації навчання.
10. Структура, мета і завдання СІТ навчання.
11. Застосування СІТ у школі.
12. Комп'ютер як засіб нових інформаційних технологій – приклади використання у різних сферах людської діяльності.
13. Історія розвитку обчислювальної техніки.
14. Програмне забезпечення ПК. Навчальні програми.
15. Інформаційно-технологічні нововведення і гуманізація освітнього процесу в школі.
16. Дидактичні завдання, на розв'язання яких переважно спрямоване використання комп'ютера в навчальному процесі.
17. Актуальність використання інформаційних технологій в освітньому процесі.
18. Технологія конструювання мультимедійного уроку.
19. Актуальність та головні завдання впровадження сучасних інформаційних технологій у початковій школі.
20. Санітарно-гігієнічні умови використання комп'ютерних засобів у навчальних закладах.
21. Поняття графічного редактора.
22. Можливості використання графічних редакторів у освітній діяльності.
23. Комп'ютерні системи обробки текстової інформації.
24. Текстовий редактор Microsoft Word.
25. Комп'ютерні системи обробки табличних даних.
26. Можливості табличного редактора Microsoft Excel.
27. Призначення, складові та способи створення особистого портфоліо.
28. Використання мультимедіа-технологій в освіті.
29. Можливості майстра презентацій Microsoft PowerPoint.
30. Загальні відомості про комп'ютерні мережі.
31. Дистанційне навчання через Інтернет.
32. Робота в ОС Windows.
33. Створення дидактичних матеріалів засобами СІТ.
34. Створення тематичної навчальної презентації до уроку (лекції).
35. Поняття інформаційного освітнього середовища.
36. Поняття інтернет-форми та її використання в початковій освіті.
37. Поняття блогу та його використання в початковій освіті.
38. Поняття сайту (порталу) та його використання в початковій освіті.
39. Поняття інтернет-квесту та його використання в початковій освіті.
40. Поняття комп'ютерної залежності та її профілактика.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90–100	Відмінно
82–89	Дуже добре
75–81	Добре
67–74	Задовільно
60–66	Достатньо
1–59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Рекомендована література

1. Intel®Навчання для майбутнього. Київ : Видавнича група ВНУ, 2004. 416 с.
2. Войтюшенко Н. М. Остапець А. І. Інформатика і комп'ютерна техніка : Навч. пос. з баз. підготовки для студ. екон. і техн. спеціальностей ден. і заоч. форм навчання. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 568 с.
3. Дибкова Л. М. Інформатика і комп'ютерна техніка : Навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероблене, доповнене. Київ : Академвидав, 2005. 416 с.
4. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : Підручник / [В. А. Баженов, П. С. Венгерський, В. М. Горлач та ін.] Київ : Каравела, 2004. 464 с.
5. Кедрова Г. Е. Інформатика для гуманітаріїв : підручник і практикум для академічного бакалаврату. Москва : Видавництво Юрайт, 2016. 439 с.
6. Кравченя Э. М. Основы информатики, компьютерной графики и педагогические программные средства : Пособие для студ. пед. специальностей высш. учеб. заведений. Минск : ТетраСистемс, 2004. 320 с.
7. Морзе Н. В. Теорія та практика використання MS Excel у навчальному процесі : Навч.-метод. посіб. – Київ : ТОВ Редакція «Комп'ютер», 2006. – 128 с.
8. Нісімчук К. О., Гузенко О. А., Оксенчук Т. В. Технологія початкової освіти: дидактично-виховний аспект : Монографія. Луцьк : Твердиня, 2010. 324 с.
9. Освітні технології : Навчально-методичний посібник / Олена Миколаївна Пехота, Алевтина Зосимівна Кіктенко, Ольга Миколаївна Любарська та ін. ; За ред. Олени Миколаївни Пехоти. Київ : А. С. К., 2003. 255 с.
10. Педагогические технологи : Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Мария Валериановна Буланова-Топоркова и др. ; под общ. ред. Владимира Сергеевича Кукушина. изд. 2-е испр. и доп.

Москва : ИКЦ «МарТ» ; Ростов н/Дону : Издательский центр «МарТ», 2004. 336 с.

11. Проценко Т. Матеріали до уроку. Створення презентацій засобами Microsoft PowerPoint. *Інформатика*. 2004. № 29–30. Вкладка.

12. Рад Б. Я., Цехановский В. О. Інформаційні технології : підручник для прикладного бакалаврату. 6-е вид., перероб. і доп. Москва : Видавництво Юрайт, 2015. 263 с.

13. Суховірський О. В. Передумови використання комп'ютерної техніки в початковій школі : Навч. посіб. Хмельницький : Вид-во ХГПІ, 2003. 24 с.

14. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Науково-методичний посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; За ред. О. І. Пометун. – Київ : Видавництво А. С. К., 2004. 192 с.

15. Трофімов В. В. Інформаційні технології : підручник для академічного бакалаврату. У 2 т. Т. 1. Москва : Видавництво Юрайт, 2015. 238 с.

16. Федорчук Е. І. Сучасні педагогічні технології : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : «Абетка», 2006. 212 с.

17. Підручники з інформатики для початкової школи.

Інтернет-ресурси та інші джерела

1. *Бібліотека Волинського національного університету* : веб-сайт. URL: <http://library.lutsk.ua>

2. *Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України* : веб-сайт. URL: <http://www.education.gov.ua/uk>

3. *ИКТ. Информационно-коммуникационные технологии в образовании : Система федеральных образовательных порталов* : веб-сайт. URL: <http://www.ict.edu.ru>

4. *Міністерство освіти і науки України* : веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/>

5. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* : веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua

6. *Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка* : веб-сайт. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>

7. *Освітній портал™ – освіта в Україні, освіта за кордоном* : веб-сайт. URL: <http://www.osvita.org.ua>

8. *Волинський національний університет імені Лесі Українки* : веб-сайт. URL: <http://vnu.edu.ua/uk>